

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS VA'ESCHANAN • MAAMAR 8

וזאת המצוה אשר צוה ה' כו'

« Et voici le commandement
que Havaya a ordonné... »

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/vaeschanan/8/

1 וזאת המצוה אשר צוה ה' כו'. לעשות בארץ כו' למען תירא את ה' אלהיך לשמור את כל חקותיו כו'

« Et voici le commandement que Havaya a ordonné », etc., « pour l'accomplir dans le pays », etc., « afin que tu craignes Havaya, ton D.ieu, et que tu gardes tous Ses statuts », etc. ;

ושמעת ישראל ושמרת לעשות כו' שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. הנה צריך להבין כפל השמירות לשמור ושמרת.

« Et tu entendras, Israël, et tu garderas pour accomplir », etc. ; « Écoute, Israël : Havaya est notre D.ieu, Havaya est Un. » Il faut maintenant comprendre cette double [mention de la] garde : « garder » et « tu garderas ».

גם הנה וזאת המצוה קאי על פרשת ק"ש [קריאת שמע] שלאחריי [שלאחריה] שמע ישראל וא"כ מהו לעשות בארץ.

De plus, « Et voici le commandement » se rapporte au passage du Chema qui suit, « Écoute, Israël » ; si tel est le cas, que signifie « pour l'accomplir dans le pays » ?

שהרי כל המצות הכתובים בפי שמע ודברת בם כו' וקשרתם כו' הן חובת הגוף ונוהג בין בארץ בין בחו"ל [בחוץ לארץ].

Car toutes les mitsvot mentionnées dans le passage du Chema — « Tu en parleras », etc., « Tu les attacheras », etc. — sont des obligations personnelles et s'appliquent aussi bien en Terre d'Israël qu'en dehors de celle-ci.

אך הנה ג"ע [גן עדן] נקי ארץ וכמארזל כ"י [כנסת ישראל] יש להם חלק לעוה"ב [לעולם הבא] שנאמר ועמך כו' לעולם יירשו ארץ [בישעיה ס"י סמ"ך כ"א] שג"ע [שגן עדן] התחתון הוא שכר מעשה המצות.

Cependant, le Gan Eden est appelé « terre », comme l'ont dit nos Sages, de mémoire bénie : « Tout Israël a une part dans le Monde futur, ainsi qu'il est dit : “Et ton peuple”, etc., “héritera de la terre pour toujours” » (Isaïe, chapitre 60, [verset] 21) ; car le Gan Eden inférieur est la récompense de l'accomplissement des mitsvot.

(וע' בהרמב"ם [בהרבי משה בן מימון] פ"ח מהל' [מהלכות / מהלכה] תשובה ה"ז [הרי זה]. ועמ"ש בד"ה וישב יעקב בענין ב"פ [ב' פעמים] בארץ הנאמר באותו פסוק)

(Voir aussi le Rambam, chapitre 8 des Lois de la techouva, halakha 7. Voir également ce qui est écrit dans le discours commençant par « Et Yaakov demeura », au sujet de l'expression « dans le pays », répétée deux fois dans ce verset.)

אבל גי'ע [גן עדן] העליון הוא שכר כוונת המצות והתורה ועי' נאמר מי יעלה בהר ה' כו' נקי כפים כו' יעלה בחי' עליות בשבתות ור"ח [וראש חודש] כו'

Mais le Gan Eden supérieur est la récompense de l'intention qui anime les mitsvot et la Torah ; c'est à ce sujet qu'il est dit : « Qui montera sur la montagne de Havaya ? », etc., « celui qui a les mains pures », etc. : « montera » désigne le niveau des ascensions des Chabbatot et de Roch 'Hodech, etc.

(עיין מענין מי יעלה ברבות פ' וזאת הברכה. חיי שרה פני"ט. וישלח פ"ב [פרק ב']. זח"א [זהר חלק א] וירא צי"ט א' ק' ב'. קכ"ג סע"ב [סוף עמוד ב] מקץ ר"א א' תזריע מ"ה סע"ב [סוף עמוד ב] משפטים ק"כ ב'.

(Voir à propos de « Qui montera » dans Midrash Rabbah, parachat Vezot Haberakha ; 'Hayé Sarah, paracha 59 ; Vayichla'h, paracha 82. Zohar, partie I, Vayera 99a, 100b ; 123, fin du côté b ; Mikets 201a ; Tazria 45, fin du côté b ; Michpatim 120b.)

ועיין עוד מענין העלייה בשבתות ור"ח [וראש חודש] וירא קט"ז א' תרומה קנ"ו בע"ב נשא קמ"ה א' ועיין בגמרא פ"ז [פרק ז'] דב"מ [דבבא מציעא] דפ"ה ע"ב כי סלקי למתיבתא דרקיעא)

Voir encore, au sujet de l'ascension les Chabbat et Roch 'Hodech : Vayera 116a ; Terumah 156b ; Naso 145a. Voir aussi dans la Guemara, chapitre 7 de Bava Metzia, 85b : « lorsqu'ils montent à l'Académie céleste ».

אך הנה להיותן שהנשמות הם מחודשים ונבראו מאין ליש ואיל תוכל להשגי תענוג אלקות להיות נהנין מזיו עי' נאמר לעשות בארץ לעשות לשון תיקון

Cependant, puisque les âmes viennent nouvellement à l'existence et ont été créées de néant à quelque chose, elles ne peuvent atteindre le plaisir de la Divinité ni jouir de son rayonnement ; c'est à cela que se rapporte le verset : « faire dans le pays » : « faire » désigne une réparation,

כמו ועשתה את צפרניה שישאל ממשיכים את הזיו להיות נהנין כו' וכמ"ש וינחהו בגי'ע [בגן עדן] לעבדה ולשמרה כו' לעבדה זו רמ"ח מ"ע [מצות עשה] כו'

comme dans « elle fera ses ongles » ; autrement dit, Israël fait descendre le rayonnement afin d'en jouir, etc. Et comme il est écrit : « Il le plaça dans le Gan Eden pour le travailler et le garder », etc. : « le travailler », ce sont les 248 commandements positifs, etc.

שע"י המצות ממשיכים את הזיו ועונג העליון ועושין את בחי' ג"ע [גן עדן] (ועמ"ש מזה בד"ה אז ישיר כו' עלי באר בענין מעין גנים ובד"ה כי כארץ תוציא צמחה)

Car, par les mitsvot, on fait descendre le rayonnement et le plaisir suprême, et l'on crée le niveau du Gan Eden. (Voir aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours qui commence par «Alors [Israël] chanta», etc., «Jaillis, ô puits», au sujet de «une source de jardins», ainsi que dans le discours qui commence par «Car, comme la terre fait pousser sa végétation».)

וזהו ענין לשם יחוד קוב"ה [קודשא בריך הוא] שאומרים לפני כל מצוה ומצוה דהנה נודע שיש ב' בחי' בהשתלשלות ממכ"ע [ממלא כל עלמין] וסוכ"ע וכמ"ש תרי קראי כתוב א' אומר מלא כה"כ [כל הארץ כבודו] דמשמע כבודו וזיו בחי' לכוש מאני מכבדותא ולא עצמותו ית'.

Tel est le sens de la formule «Pour l'unification du Saint béni soit-Il», que l'on prononce avant chaque mitsva. En effet, il est connu qu'il existe deux niveaux dans l'enchaînement descendant des mondes: la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin) et la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), comme l'indiquent deux versets. L'un dit: «Toute la terre est remplie de Sa gloire»; cela désigne Sa gloire et Son rayonnement, le niveau d'un vêtement — «des vêtements d'honneur» — et non Son essence, béni soit-Il.

וכתוב א' אומר את השמים ואת הארץ אני מלא. אני דייקא עצמותו (ועמ"ש מזה בד"ה אני לדודי) אך

Et un autre verset dit: «Je remplis les cieux et la terre»: «Je», précisément, [désigne] Son essence. (Voir aussi ce qui est écrit à ce sujet dans le discours qui commence par «Je suis à mon Bien-Aimé».) Cependant,

הנה כי מכה"כ [מלא כל הארץ כבודו] היינו ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שהוא בחי' החיות הנתפס תום עלמין להחיותן שהחיות מתמעט מיעוט אחר מיעוט עד בחי' דומם הוא חיות מועט היותר אחרון ובצומח החיות יותר מרובה

[L'idée est] que «Toute la terre est remplie de Sa gloire» désigne la lumière qui remplit tous les mondes, c'est-à-dire le niveau de la force vitale saisie au sein des mondes, qui leur donne vie. Cette force vitale diminue de degré en degré, jusqu'au niveau de l'inerte, dont la force vitale est la plus faible, la dernière; dans le végétal, la force vitale est plus abondante,

ולכן הוא צומח כו' שהחיות מתמעט בירידתו למטה מטה וכמ"ש שרפים עומדים ממעל לו כו'

et c'est pourquoi il croît, etc. Car la force vitale diminue à mesure qu'elle descend toujours plus bas, comme il est écrit: «Les séraphins se tiennent au-dessus de Lui», etc.,

שמישיגים חיות ואור האלקי שבתוכם משא"כ האופנים וחיות שאין משיגים החיות והאור אלקי שבתוכם יותר מועט ומצומצם

car ils appréhendent la force vitale et la lumière divine qui sont en eux ; en revanche, les Ofanim et les 'Hayot, qui n'appréhendent pas la force vitale et la lumière divine qui sont en eux, [laquelle est] plus ténue et plus restreinte,

ולכן הם ברעש גדול כו' והי' [והרי זה] כדמיון הנשמה שממלא כל הגוף שהחיות הוא בהתחלקות ושינויים רב ים השכל שורה במוח ודבור בפה ויורד מטה ומתמעט כו'. כח התנועה ביד וכח ההילוך ברגל.

et c'est pourquoi ils sont « dans un grand fracas », etc. Cela ressemble à l'âme, qui remplit tout le corps, où la force vitale se répartit selon de nombreuses variations : l'intellect réside dans le cerveau, la parole dans la bouche ; elle descend plus bas et diminue, etc. : le pouvoir du mouvement dans la main, et le pouvoir de marcher dans le pied.

2 ובחינת החיות שבבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] נק' בשם שכינת' לשון ושכנתי בתוכם כו' שהחיות מתלבש בעלמין כנשמה המתלבשת בגוף כו'

Le niveau de la force vitale qui relève de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol al-min) est appelé « Sa Chekhina » (Présence divine), expression tirée de « Je résiderai parmi eux », etc. Car la force vitale s'enveloppe dans les mondes, comme l'âme s'enveloppe dans le corps, etc.

ובחי' סוכ"ע הוא ג"כ חיות ואור א"ס בתוך כל העולמות אלא שאינו בבחי' גילוי והתחלקות ריבוי ומיעוט שהחיות ההוא שוה ומשוה קטן וגדול כו'

Et le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) est également une force vitale et la Lumière infinie (Or Ein Sof) au sein de tous les mondes ; seulement, elle n'est pas dans un état de révélation ni divisée en quantité plus ou moins grande, car cette force vitale est égale et rend égaux le petit et le grand, etc.

ונק' סובב כמו העיגול עד"מ שמעלה ומטה שוים שבחי' זו נק' קוב"ה [קודשא בריך הוא] קדוש ומובדל שאינו נתפס בבחי' עלמין כלל מלשון אל תגע בי

Elle est appelée « entourante » (sovev), par analogie avec un cercle, où le haut et le bas sont égaux. Car ce niveau est appelé « le Saint béni soit-Il » : saint et séparé, puisqu'il n'est nullement saisi dans le niveau des mondes ; [« saint »] au sens de « Ne me touche pas,

כי קדשתיך או הגבל את ההר וקדשתו וכן קדושים תהיו מובדליי [מובדלים] תהיו שבחיי המובדל ומופרש נקי בלה"ק [בלשון הקודש] בשם קדש.

car Je suis plus saint que vous », ou « Fixe des limites autour de la montagne et sanctifie-la » ; et de même, « Vous serez saints » [signifie] « Vous serez séparés ». Car le niveau de ce qui est séparé et distinct est appelé, dans la Langue sainte, « saint ».

3 וזהו ענין לשם יחוד קובה"ו [קודשא בריך הוא ושכינתיה] שע"י המצות ממשיכים בחי סוכ"ע בחי קדוש להיות בגילוי בבחי ממכ"ע [ממלא כל עלמין].

Et tel est le sens de « Pour l'unification du Saint béni soit-Il et de Sa Chekhina (Présence divine) » : par les mitsvot, on fait descendre le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), le niveau de « saint », afin qu'il se révèle dans le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin).

וזהו ענין כוונות ברכות המצות בא"י [ברוך אתה ה'] אמ"ה [אלקינו מלך העולם] היינו שבח"י הוי" סוכ"ע יהיה בבחי ברכה והמשכה בגילוי בבחי אתה לנוכח ועי"ז נמשך תוספת אור בג"ע [בגן עדן] וכדלקמן:

Et tel est le sens des intentions qui accompagnent les bénédictions sur les mitsvot : « Béni sois-Tu, Havaya, notre D.ieu, Roi du monde ». Le niveau de Havaya, la lumière qui entoure tous les mondes, doit être dans un état de « bénédiction » et d'influx, en se révélant au niveau de « Toi », [à la deuxième personne] ; par là, une lumière supplémentaire est attirée dans le Gan Eden, comme [il sera expliqué] plus loin.

4 קיצור. שע"י המצות ממשיכים תוספת אור בג"ע [בגן עדן] ע"י שממשיכים מבחי סוכ"ע בממכ"ע [בממלא כל עלמין]:

Résumé : Par les mitsvot, on attire un supplément de lumière dans le Gan Eden, en attirant du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) vers la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin).

5 ב והנה כללות ענין המשכה זו מסובב בממלא זהו מבואר בק"ש [בקריאת שמע] הוי" אלקינו הוי" אחד פי' הוי" אלקינו הוא בחי סוכ"ע.

2. Or, dans son expression générale et collective, le sujet de cet influx de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) vers la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin) est exposé dans le Chema : « Havaya est notre D.ieu, Havaya est Un. » Le sens est le suivant : « Havaya, notre D.ieu » désigne le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes.

והוי' אחד הוא להיות המשכה מסוכ"ע בממכ"ע [בממלא כל עלמין] (וכמ"ש מזה בד"ה לכתתני אחותי כלה)
כי אחד החי"ת היינו ז' רקיעים וארץ והדי' הוא ד' רוחות העולם

Et «Havaya est Un» signifie qu'un influx se produise de la lumière qui entoure tous les mondes vers la lumière qui remplit tous les mondes (comme cela est expliqué à ce sujet dans le discours commençant par «Tu as ravi mon cœur, ma sœur, [ma] fiancée»). Car, dans «Un» (e'had), le het représente les sept cieus et la terre, tandis que le dalet représente les quatre directions du monde,

שהוא בחי' התחלקות הנמשך מבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] בטלים ונכללים בתוך האלף הוא ההמשכה
מסוכ"ע שהוא בלתי התחלקות ע"כ נק' אלף

ce qui constitue le niveau de la division qui est attirée du niveau de la lumière qui remplit tous les mondes ; [ces éléments] sont annulés et inclus dans le alef, lequel représente l'influx de la lumière qui entoure tous les mondes, qui est sans division. C'est pourquoi il est appelé alef.

(ועמ"ש בד"ה שובה ישראל גבי אמרו אליו כל) ומה שנראה העולם ליש ודבר הוא מפני

(Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par «Reviens, Israël», au sujet de «Dites-Lui : "Tout..."».) Et si le monde apparaît comme une réalité existante, comme une entité, c'est parce que

כי בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] אין מלך בלא עם כו' ואי לזאת ואהבת לשון אבה הוא רעותא
דליבא שהוי' בחי' סוכ"ע יהיה בחי' אלקיך לנוכח בגילוי

«Béni soit le Nom de la gloire de Son règne à jamais» : car il n'y a pas de roi sans peuple, etc. C'est pourquoi «Tu aimeras» (ve'ahavta) exprime le désir (avah) : c'est la volonté du cœur que Havaya, le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes, devienne «ton D.ieu», à la deuxième personne, et se révèle

(ע"י שמאיר בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] שזהו ענין יחוד קוב"ה [קודשא בריך הוא] ושכינתיה) משא"כ בחי'
סוכ"ע עצמו בחי' הוי' אלקינו הנאמר בפסוק שמע הוא בחי' העלם כו'.

(par le fait que cette lumière brille au niveau de la lumière qui remplit tous les mondes, ce qui constitue le sens de l'union du Saint béni soit-Il et de Sa Chekhina [Présence divine]) ; en revanche, le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes en soi, le niveau de «Havaya, notre D.ieu» énoncé dans le verset du Chema, est le niveau du voilement, etc.

בכל לבבך בשני יצריך שע"י היצה"ר [היצר הרע] דוקא שהוא בחי' ההעלם וההסתר של אור האלקי עי"ד [על ידו] יהי' [יהיה] צעק לבם אל ה'.

«De tout ton cœur» : avec tes deux penchants. Car c'est précisément par le mauvais penchant, qui est le niveau du voilement et de la dissimulation de la lumière divine, que «leur cœur cria vers Havaya».

וזהו חומת בת ציון הורידה כנחל דמעה (איכה ב' י"ח) שע"י בחי' החומה וההסתר אור אלקי עי"ז ויצעקו אל ה' בצר להם.

Et c'est là le sens de : «Muraille de la fille de Sion, laisse couler tes larmes comme un torrent» (Lamentations 2:18) : par le niveau du mur et le voilement de la lumière divine, «ils crièrent vers Havaya dans leur détresse».

וזהו תכלית ירידת הנשמה בעוה"ז להיות בבחי' בע"ת [בעלי תשובה] דמשכין ליה בחילא יתיר מקום שבע"ת [שבעלי תשובה] עומדין כו'

Et telle est la finalité de la descente de l'âme dans ce monde : atteindre le niveau des baalei techouva (ceux qui reviennent à D.ieu), qui L'attirent vers le bas avec une force accrue ; « à l'endroit où se tiennent ceux qui reviennent à D.ieu », etc.

כי הנשמה קודם ירידתה לעוה"ז היתה בחי' צדיק גמור וירדה לעוה"ז להיות בחי' בע"ת [בעלי תשובה] בחילא יתיר.

Car avant sa descente dans ce monde, l'âme était au niveau d'un juste parfait ; elle descendit dans ce monde pour atteindre le niveau d'un baal techouva, « avec une force accrue ».

6 וזהו בחי' בכל מאדך בלי גבול והיינו בעוה"ז דייקא לפי שבעוה"ז הוא בחי' סוכ"ע. וזהו אשר אנכי מצוך היום בחי' אנכי מי שאנכי כו' מצוך היום דייקא.

Et tel est le niveau de «de toute ta force», sans limite ; cela se trouve précisément dans ce monde, car c'est dans ce monde que se trouve le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin). Et telle est l'expression «que Je te commande aujourd'hui» : le niveau du «Je» (Ano'hi), «Qui Je suis», etc. ; «Je te commande aujourd'hui», précisément.

היום לעשותם בעוה"ז שבעוה"ב [שבעולם הבא] אין שם בחי' תשובה. משא"כ בעוה"ז מרשע גמור יכול להיות צדיק גמור

«Aujourd'hui, pour les accomplir», dans ce monde, car dans le Monde futur, il n'existe pas de niveau de techouva (retour); tandis que dans ce monde, celui qui est complètement mauvais peut devenir parfaitement juste.

והיינו לפי שבעוה"ז עולם היותר שפל מתגלה בחי' סוכ"ע וכחשיכה כאורה בלי שום בחי' הסתר כלל שוה ומשוה קטן וגדול כו'

Et cela parce que, dans ce monde, le plus bas des mondes, le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes se révèle, et que «l'obscurité est comme la lumière», sans aucun niveau de dissimulation: «Il rend égaux et met sur le même plan le petit et le grand», etc.

(וכמ"ש מזה בד"ה צו את בניי [בני ישראל] כו' את קרבני לחמי) וזהו אשר אנכי מצוך היום ולהיות המשכת בחי' סוכ"ע בגילוי בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] היא ע"י תומ"צ [תורה ומצות] דייקא

(Comme cela est expliqué à ce sujet dans le maamar qui commence par «Ordonne aux enfants d'Israël», etc., «Mon offrande, Mon pain»). Et telle est l'expression «que Je te commande aujourd'hui». Et [la raison pour laquelle] l'attraction du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes se révèle dans le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), c'est précisément par la Torah et les mitsvot

כי המצות הן רצה"ע [רצון העליון] בחי' סוכ"ע שורה ומתלבש בתפילין ומזוזות ע"ג [על גבי] קלף גמיש שכותב ה' אחד ע"ג [על גבי] קלף

car les mitsvot sont la Volonté suprême, le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes, qui réside et s'habille dans les téfilines et les mezouzot, sur un parchemin matériel; car on écrit «Ha-vaya est Un» sur du parchemin;

וכן בכל המצות ובפרט מעשה הצדקה כסף וזהב גשמיים ע"י שורה בו אור אלקי וממשיך בחי' חסד עליון.

et il en va ainsi pour toutes les mitsvot, et tout particulièrement pour l'acte de charité: l'argent et l'or matériels; par [cela], une lumière divine y réside et attire le niveau du 'Hessed supérieur (bonté).

7 והיינו לפי שבח"י סוכ"ע מעלה ומטה רוחנ"י [רוחניים] וגשמיים שוין. וזשארז"ל [וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] חייב אדם לברך מאה ברכות בכל יום שזהו ענין הברכות המשכות בח"י סוכ"ע להיות בגילוי בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין]. בא"י [ברוך אתה ה'] שבח"י הוי' סוכ"ע יהיה בגילוי ברוך אתה כו'.

Cela s'explique par le fait que, au niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), le spirituel et le matériel, le haut et le bas, sont égaux. C'est ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « L'homme est tenu de réciter cent bénédictions chaque jour » ; car tel est le sens des bénédictions : faire descendre le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes afin qu'il se révèle au niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin). « Béni sois-Tu, Havaya » : que le niveau de Havaya, la lumière qui entoure tous les mondes, se révèle. « Béni sois-Tu », etc.

8 וזהו ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך כי אם ליראה את ה' אלקיך כו'

Et c'est là le sens de : « Et maintenant, Israël, que te demande Havaya, ton D.ieu, sinon de craindre Havaya, ton D.ieu », etc.

דלכאורה אינו מובן איך היראה היא מלתא זוטרתא כ"כ [כל כך] עד שאמר כי אם ליראה כו'.

Car, à première vue, on ne comprend pas comment la crainte serait une chose si peu importante, au point qu'il est dit : « sinon de craindre », etc.

אך כי פ"י ליראה את ה' אלקיך הנה מבואר למעלה דאלקיך היינו בח"י ממכ"ע [ממלא כל עלמין] והוי' אלקיך הוא המשכת סובב בממלא וא"כ כיון דהיראה יומשך מבחי' זו דממכ"ע [דממלא כל עלמין] היא בח"י יראה תתאה

Cependant, le sens de « craindre Havaya, ton D.ieu » est [le suivant] : il a été expliqué plus haut que « ton D.ieu » désigne le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), et que « Havaya, ton D.ieu » désigne le déversement de la lumière qui entoure [tous les mondes] dans la lumière qui remplit [tous les mondes]. Dès lors, puisque la crainte sera suscitée par ce niveau de la lumière qui remplit tous les mondes, elle relève de la crainte inférieure (yira tata'a).

אבל יש בח"י יראה עילאה הנמשך מבחי' גילוי סוכ"ע עצמו ע"ד החרדה שנפלה על חברי דניאל משום דמזליהו חזי דהיינו מבחי' מקיף כו'.

Mais il existe le niveau de la crainte supérieure (yira ila'a), qui est suscitée par la révélation de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) elle-même, à l'image du tremblement qui s'abattit sur les compagnons de Daniel, parce que « leur mazal vit », c'est-à-dire à partir du niveau de l'enveloppement (makif), etc.

לכן ז"ש [זהו שכתוב] שאינו שואל מעמך כי אם ליראה יראה תתאה כי על יראה עילאה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] אם אין חכמה אין יראה שבחי יראה זו נמשך על ידי עסק התורה לפי שאי אפשר להיות התגלות בחי זו בנפש

C'est pourquoi il est dit qu'Il ne te demande que «de craindre»: il s'agit de la crainte inférieure. Car, au sujet de la crainte supérieure, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: «S'il n'y a pas de sagesse, il n'y a pas de crainte»; car ce niveau de crainte est suscité par l'étude de la Torah, puisqu'il est impossible que ce niveau se révèle dans l'âme

אלא בבחי מזליהו והוא נמשך בנפש על ידי עסק התורה דישראל מתקשראן באורייתא וכמ"ש במ"א
sinon au niveau de «leur mazal»; et il est suscité dans l'âme par l'étude de la Torah, car Israël est lié à la Torah, comme cela est expliqué ailleurs,

בד"ה וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר ובשעת מ"ת [מתן תורה] היה גילוי בחי יראה עילאה
הנמשך מבחי אנכי מי שאנכי בחינת והנורא

dans le discours qui commence par: «Et D.ieu prononça toutes ces paroles, en disant.» Au moment du Don de la Torah, il y eut une révélation du niveau de la crainte supérieure, suscitée par le niveau de «Moi» (Ano'hi), «Celui que Je suis», le niveau de «et redoutable».

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שעל כל דבור פרח נשמתן כו'. אך עכ"ז [עם כל זה] אינו שואל מעמך כי אם ליראה היינו בחי יראה תתאה:

C'est pourquoi nos Sages, de mémoire bénie, ont dit qu'à chaque parole, leurs âmes s'envolaient, etc. Mais malgré cela, Il ne te demande que «de craindre», c'est-à-dire le niveau de la crainte inférieure.

9 קיצור. והמשכה זו היא בק"ש [בקריאת שמע] ואהבת את ה' אלקיך מאה ברכות. ליראה את ה' אלקיך:

Résumé : Cet influx se réalise dans le Chema, «Tu aimeras Havaya, ton D.ieu»; dans les cent bénédictions; et dans «craindre Havaya, ton D.ieu».

10 ג אך הנה המשכת שרש המצות אשר קדשנו כו' להיות בגילוי למטה במעשה המצות הוא ע"י תורה וכמ"ש ודברת בם כו' לשון ידבר שהוא מענין הנהגה והמשכה ואחר כך וקשרתם וכתבתם כו'.

3. Cependant, la transmission de la racine des mitsvot — «qui nous a sanctifiés», etc. — afin qu'elle se révèle ici-bas dans l'accomplissement des mitsvot, se fait par la Torah, comme il est écrit: «Tu en parleras», etc. Le terme vedibarta est apparenté à yadber («Il conduit»), qui exprime l'idée de conduire et de transmettre; puis viennent: «Tu les attacheras» et «Tu les écriras», etc.

כי הנה התורה הוא מזון לנפש והמצוות הם לבושים וכמו המזון שמחיה את האדם כך

Car la Torah est la nourriture de l'âme, et les mitsvot sont ses vêtements ; et de même que la nourriture donne vie à une personne, ainsi...

ע"י תורה טעמי המצוות נמשך שרש המצוות אשר קדשנו במצותיו רצה"ע [רצון העליון] להיות שורה ומתגלה במעשה המצוות וכמ"ש החכמה תחיה בעליה בקהלת סי' ז' י"ב.

par la Torah, les raisons des mitsvot — la racine des mitsvot, « qui nous a sanctifiés par Ses commandements », la Volonté suprême — sont transmises afin qu'elles résident et se révèlent dans l'accomplissement des mitsvot, comme il est écrit : « La sagesse donne vie à ceux qui la possèdent » (Kohelet, chapitre 7, [verset] 12).

שהמצוות נקרא בעליה דחכמה דתרגום בעל לשון מרא ורבון דהיינו שיש לו ממשלה על בחי' חכמה שהמצוות הם מבחינת רצה"ע [רצון העליון] שלמעלה מבחי' חכמה ואורייתא מחכמה נפקת ואעפ"כ [ואף על פי כן] החכמה תחיה כי התורה היא פירוש

Car les mitsvot sont appelées les « maîtres » de la sagesse, puisque le Targoum [araméen] rend ba'al par « maître » et « seigneur » ; cela signifie qu'elles ont autorité sur le niveau de la sagesse ('Hokhma). En effet, les mitsvot relèvent du niveau de la Volonté suprême, qui est au-dessus du niveau de la sagesse, tandis que « la Torah procède de la sagesse ». Pourtant, « la sagesse donne vie », car la Torah est l'explication...

וביאר טעמי המצוות ולכן ע"י התורה דוקא נמשך שרש המצוות ורצה"ע [ורצון העליון] להיות בגילוי בבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין]

et l'élucidation des raisons des mitsvot. C'est pourquoi c'est précisément par la Torah que la racine des mitsvot et la Volonté suprême sont transmises afin de se révéler au niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin).

(וכמ"ש במ"א בד"ה מנורת זהב כולה מענין החכמה תחיה בעליה ועמ"ש ע"פ אני לדודי בפי נמנו וגמרו גדול תלמוד שמביא לידי מעשה

(Comme cela est expliqué ailleurs, dans le discours qui commence par « Un candélabre entièrement d'or », à propos de « la sagesse donne vie à ceux qui la possèdent » ; et voyez ce qui est écrit au sujet du verset « Je suis à mon bien-aimé », dans l'explication de : « Ils votèrent et conclurent : l'étude est supérieure, car elle conduit à l'action ».

כי א"א להיות התעוררות המשכת בחי' סוכ"ע ע"י המצות שהם מדברים גשמיים ציצית מצמר אם לא ע"י התורה שהיא הממוצע המחברם כמו עד"מ באדם שהדיבור הוא הממוצע המחבר ומוציא מהעלם לגילוי רצונו וחפצו.

Car il est impossible que les mitsvot, qui s'accomplissent au moyen d'objets matériels — par exemple des tsitsit en laine — éveillent la transmission du niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), si ce n'est par la Torah, qui est l'intermédiaire les reliant. À titre d'exemple, chez une personne, la parole est l'intermédiaire qui relie et fait passer sa volonté et son désir de l'état caché à l'état révélé.

ור"ל [ורוצה לומר] כמו שגילוי והמשכת הרצון במעשה הוא ע"י הדבור והדבור נלקח מהשכל כמ"כ [כמו כן] המשכת רצה"ע [רצון העליון] במעשה המצות הוא ע"י הדבור בד"ת [בדברי תורה] דאורייתא מחכמה נפקת). וזהו ענין לעשות בארץ פ"י להמשיך בבחי' המצות רצון העליון בחי' סוכ"ע

C'est-à-dire que, de même que la révélation et la transmission de la volonté dans l'action se font par la parole, et que la parole provient de l'intellect, de même la transmission de la Volonté suprême dans l'accomplissement des mitsvot se fait par la parole, dans les paroles de Torah, car « la Torah procède de la sagesse ». Telle est la signification de « accomplir dans le pays » : transmettre la Volonté suprême — le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes — dans le domaine des mitsvot...

(וגם כמש"ל [כמה שכתוב לעיל] דארץ היינו ג"ע [גן עדן] וצריך לעשות ולתקן היינו להמשיך בו מבחי' רצה"ע [רצון העליון] כי ההארה שנברא בג"ע [בגן עדן] הוא רק זיו השכינה ונמשך מב' אותיות ב"ה ה' צור עולמים ביו"ד נברא העוה"ב [העולם הבא])

(Et aussi, comme expliqué plus haut, « la terre » désigne le Gan Eden, et il faut « faire » et rectifier [cela], c'est-à-dire y attirer quelque chose du niveau de la Volonté suprême. Car la lumière qui fut créée dans le Gan Eden n'est que le rayonnement de la Chekhina (la Présence divine), et elle provient de deux lettres : « Car par Yah (you-d-hé), Havaya forma les mondes » ; le Monde futur fut créé par la lettre youd.

אבל ע"י המצות נמשך עצם רצה"ע [רצון העליון] דכלא חשיבי האותיות הנ"ל אצלו או כמשל שאינם ערוך תענוג ומתיקות המלוכש בפרי כתפוח וכה"ג [וכהאי גוונא] לגבי עצם מקור הכח הצומח שממנו נמשכים טעמי [טעמיה] אלו כמ"ש במ"א)

Mais par les mitsvot, l'essence même de la Volonté suprême est attirée vers le bas ; devant elle, les lettres susmentionnées sont considérées comme rien. Ou bien, selon l'analogie, il n'y a aucune comparaison entre le plaisir et la douceur contenus dans un fruit, tel une pomme ou un fruit semblable, et la source même de la force de croissance dont proviennent ces saveurs, comme cela est expliqué ailleurs.)

ולכך נאמר וזאת המצוה אשר צוה ה' לעשות בארץ ואח"כ כתיב שמע ישראל והיא מצות ק"ש [קריאת שמע] ואח"כ ודברת בם מצות ת"ת [תלמוד תורה] והכל חובת הגוף הוא ונוהג בין בארץ בין בחוץ לארץ.

C'est pourquoi il est dit : « Et voici le commandement que Havaya a ordonné d'accomplir dans le pays », puis il est écrit : « Écoute, Israël », ce qui est la mitsva de réciter le Chema, puis : « Et tu en parleras », la mitsva d'étudier la Torah ; tout cela relève d'une obligation personnelle, qui s'applique aussi bien dans le Pays qu'en dehors du Pays.

אלא דפ"י לעשות בארץ היינו להמשיך אור הסוכ"ע בממכ"ע [בממלא כל עלמין] הנקרא ארץ והוא בחי' ג"ע [גן עדן] התחתון כנ"ל.

Mais le sens de « d'accomplir dans le pays » est d'attirer la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) dans la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), appelée « terre » ; c'est le niveau du Gan Eden inférieur, comme indiqué plus haut.

ועיקר כללות המשכה זו היינו מצות ק"ש [קריאת שמע] כמשי"ל [כמה שכתוב לעיל] שזהו פ"י הו"י אחד כו'. וכמ"כ [וכמו כן] הוא ע"י כל המצות רק בק"ש [בקריאת שמע] הוא עיקר המשכה זו

Et cette attraction dans son ensemble s'effectue principalement par la mitsva de réciter le Chema, comme expliqué plus haut : telle est la signification de « Havaya est Un », etc. Il en va de même pour toutes les mitsvot, mais c'est dans le Chema que cette attraction s'effectue principalement.

ולכן נאמר ג"כ בק"ש [בקריאת שמע] ודברת בם דהיינו בד"ת [בדברי תורה] כי המשכה זו ע"י המצות הוא התורה כנ"ל:

C'est pourquoi il est également dit dans le Chema : « Et tu en parleras », c'est-à-dire que tu en parleras dans les paroles de Torah ; car cette attraction, opérée par les mitsvot, passe par la Torah, comme indiqué plus haut.

11 קיצור. אך הנה כדי להמשיך גילוי רצון העליון בנפש ע"י המצות הוא ע"י התורה וע"ז נאמר החכמה תחיה בעליה:

Résumé : Cependant, pour faire pénétrer dans l'âme le dévoilement de la Volonté suprême au moyen des mitsvot, il faut passer par la Torah. C'est à ce propos qu'il est dit : « La sagesse donne vie à ceux qui la possèdent. »

12 לשמור את כל מצותיו כו' ושמרת לעשות ענין השמירה הוא להיות כי מעשה המצות הם נעשים בדברים גשמיים כסף וזהב שעושין בהן צדקה וקלף גשמי לסת"מ [לספרי תורה תפילין ומזוזות] ושאר דברים תחתונים

« Pour garder tous Ses commandements », etc., « et tu veilleras à les accomplir » : la notion de garde tient au fait que les mitsvot s'accomplissent au moyen d'objets physiques : l'argent et l'or avec lesquels on fait la charité, le parchemin matériel des rouleaux de la Torah, des tefillin et des mezouzot, ainsi que d'autres choses inférieures.

שהם נמשכים מק"נ [מקליפת נוגה] כי אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה המכה בו ואומר לו גדל. qui proviennent de la kelipat noga ; car « il n'est pas une herbe ici-bas qui n'ait au-dessus d'elle un mazal qui la frappe et lui dise : "Pousse !" »

פ"י מזל הוא שר המשפיע אותו עשב וע"י שעושים בו המצוה נכלל חיות זה בקדושת ה' אחד ועל זה נאמר ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים.

Le sens de mazal est le ministre (sar) qui dispense son influence à ce brin d'herbe ; et, lorsqu'on accomplit la mitsva avec lui, cette force vitale est incluse dans la sainteté du Dieu Un. C'est à ce sujet qu'il est dit : « Fais paître tes chevreaux près des demeures des bergers. »

פ"י גדיותיך הוא מלשון גדא דהר שבגמרא שהוא ל' [לשון] מזל מלשון העורכים לגד שלחן דהיינו מעשה המצות

Le sens de « tes chevreaux » (gediyosayich) se rattache à l'expression « le gada de la montagne » dans la Guemara, terme désignant un mazal, et à l'expression « ceux qui dressent une table pour Gad » ; cela désigne donc l'accomplissement des mitsvot,

שהם נתלבשו בדברים גשמיים [גשמיים] תחתונים שנמשכים מן המזלות והמזלות מקבלים מן שמרי האופנים וע"י העלאה זו של המצות הם מתעלים על משכנות הז' רועים אברהם ויצחק כו'

qui sont revêtus d'objets matériels inférieurs, provenant des mazalot, lesquels reçoivent des scories des Ofanim ; et, par cette élévation des mitzvot, ils sont élevés jusqu'aux « demeures » des sept « bergers », Avraham, Yits'hak, etc.,

שנק' רועים על שם שממשיכים בחי' עונג העליון ואוי"ר [ואהבה ויראה] לכנ"י [לכנסת ישראל] וכמ"ש במ"א בד"ה אם לא תדעי לך.

qui sont appelés « bergers » parce qu'ils attirent le niveau du plaisir suprême, ainsi que l'amour et la crainte, vers la Communauté d'Israël (Knesset Israël), comme il est expliqué ailleurs, dans le discours qui commence par « Si tu ne le sais pas ».

13 והנה מאחר שמ"מ הם נלקחים מדברים תחתונים רק שנמשך בהם רצה"ע [רצון העליון] כו' ע"כ צריכים הם שימור שלא יומשך מזה יניקה לחיצונים ח"ו [חס ושלום]

Or, puisqu'elles sont néanmoins tirées de choses inférieures, et que seule la Volonté suprême se trouve attirée en elles, etc., elles ont donc besoin d'être protégées, afin que les forces extérieures n'en tirent aucune nourriture, à D.ieu ne plaise.

כי הבחינה שהיה מבחי' תערוכות טו"ר [טוב ורע] אע"פ [אף על פי] שנתברר ונתעלה צריך הוא שמירה שלא יהיה מזה יניקה כנ"ל.

Car un niveau qui relevait d'un mélange de bien et de mal, même après avoir été raffiné et élevé, a besoin d'être protégé afin qu'il n'en soit tiré aucune nourriture, comme il a été dit plus haut.

משא"כ בחינת הטוב בעצם א"צ [אין צריך / אינו צריך] שימור כ"כ [כל כך] כי רחוק הוא בעצם מן הרע וזהו שנאמר שומר את גרים דאין ר"ל [רוצה לומר] גרים ממש דוקא כ"א אמ"ש [את מה שכתוב] תלה עושה משפט לעשוקים כו'

En revanche, le niveau du bien en soi n'a pas besoin d'être autant protégé, car il est par essence éloigné du mal. C'est ce que signifie « Il protège les étrangers » (gerim) : il ne s'agit pas spécifiquement de véritables étrangers, mais de ce qui est écrit auparavant : « Il rend justice aux opprimés », etc.,

שהם הניצוצים שנפלו בשב"כ [בשבירת הכלים] או ע"י חטא אדה"ר [אדם הראשון] שהם עשוקים בידי החיצונים והש"י [והשם יתברך] מרחם עליהם במשפט דאיהו רחמי להעלותם לשרשם.

à savoir les étincelles qui sont tombées lors du brisement des réceptacles ou à la suite de la faute d'Adam, le premier homme, et qui sont opprimées entre les mains des forces extérieures; D.ieu, béni soit-Il, a compassion d'elles par la «justice», qui est miséricorde, afin de les élever jusqu'à leur racine.

14 וע"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] לא גלו ישראל אלא כדי כו' שהם ניצוצין אלו המתעלים ע"י קיום

המצות בדברים גשמיים

À ce sujet, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit: «Israël n'a été exilé que pour...», etc.; il s'agit de ces étincelles, qui sont élevées par l'accomplissement des mitsvot au moyen d'objets matériels.

ולכך נאמר בזה שומר את גרים פ"י שגם לאחר שנתבררו מצטרפים לבחי' שמירה מעולה שלא יהיו חוזרים ונופלים

C'est pourquoi il est dit à leur sujet: «Il garde les gerim»; c'est-à-dire que, même après avoir été affinées, elles ont besoin d'une protection supérieure, afin de ne pas retomber.

וכמו עד"מ האדם שחטא ואשם וחזר בתשובה צריך שמירה מעולה שלא יחזור לסורו משא"כ מי שלא טעם טעם חטא שאין צריך לשמירה כ"כ [כל כך].

De même, par analogie, un homme qui a péché et s'est rendu coupable, puis a fait techouva (return), a besoin d'une protection supérieure pour ne pas revenir à ses anciennes voies; tandis que celui qui n'a jamais goûté au péché n'a pas besoin d'être protégé autant.

15 וכידוע שזהו ענין תשובת הגדר כי יש תשובת המשקל והיא שכפי הנאה שנהנה בעבירה כן לפי ערך זה

יש לו להצטער בדאגת הלב כנגד החשק והתאוה אשר נהנה.

Et, comme on le sait, c'est là le sens de la « techouva de la clôture ». Car il existe la « techouva de la balance » : dans la mesure du plaisir qu'il a éprouvé dans la transgression, il doit ressentir une douleur correspondante, dans l'angoisse du cœur, en proportion du désir et de l'envie dont il a joui.

את תשובת הגדר וא להתרחק ביותר עד קצה האחרון מהרע כדי שלא יתאוה לעבירה ח"ו [חס ושלום]
והבעל תשובה צריך לזה יותר ממי שלא חטא כו'

Mais la techouva de la clôture consiste à s'éloigner du mal de manière extrême, jusqu'à la limite la plus éloignée, afin de ne pas désirer la transgression, à D.ieu ne plaise ; le baal techouva (pénitent) en a davantage besoin que celui qui n'a pas péché, etc.

וכן אמר הה"ק [הרב הקדוש] המגיד נ"ע [נשמתו עדן] שאע"פ [שאף על פי] שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] אל
יאמר אדם אי אפשרי בבשר כו' אלא אפשרי ומה אעשה ואבי שבשמים גזר עלי היינו במי שלא חטא
מעולם

C'est ainsi que l'a enseigné le saint Rav, le Maguid, que son âme soit dans l'Éden : bien que nos Sages, de mémoire bénie, aient dit : « Qu'un homme ne dise pas : "Je n'ai pas envie de viande", etc., mais plutôt : "J'en ai envie, mais que puis-je faire ? Mon Père dans les Cieux me l'a interdit" », cela s'applique à celui qui n'a jamais péché ;

אבל הבע"ת [הבעלי תשובה] צ"ל כל מיני רע ואיסורים מאוסים אצלו ושיאמר אי אפשרי כו' בכדי שלא
יפול ח"ו [חס ושלום].

mais, pour le baal techouva, toute forme de mal et toute interdiction doivent lui être répugnantes, et il doit dire : « Je n'en ai pas envie », etc., afin qu'il ne tombe pas, à D.ieu ne plaise.

נמצא מבואר שמי שהיה כבר למטה במדרגה צריך שמירה יתירה אף גם לאחר שנתעלה ומכל זה נוכל
Il ressort donc clairement que celui qui s'est trouvé auparavant à un niveau inférieur a besoin d'une vigilance accrue, même après s'être élevé. Et, de tout cela, nous pouvons

להבין ענין לשמור הנז' [הנזכר] גבי עשיית המצות דאע"פ [דאף על פי] שהמצות הם המשכות קדושה
עליונה מבחי' סוכ"ע אשר קדשנו במצותיו ממש שהקב"ה מניח תפילין וכו'.

comprendre le sens de « garder », mentionné à propos de l'accomplissement des mitsvot : bien que les mitsvot attirent une sainteté supérieure depuis le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), « Qui nous a sanctifiés par Ses commandements » au sens littéral, car le Saint béni soit-Il met les téfilines, etc.,

אך לפי שנתלבש דוקא האור העליון בדברים גשמיים שהן מבחי' ק"נ [קליפת נוגה] כנ"ל ע"כ צריכים שמירה

néanmoins, puisque la lumière supérieure s'est précisément revêtue dans des choses matérielles, qui relèvent du niveau de la kelipa noga, comme indiqué plus haut, elles ont donc besoin d'être gardées,

שלא יהיה מזה יניקת החיצונים ח"ו [חס ושלום] מפני שהניצוצים האלו היו עשוקים אצלם ועכשיו יצאו משם ונתבררו ע"כ צריכים שמירה לבלתי יתערב בהם יניקת החיצונים

afin que les forces extérieures n'en tirent pas de vitalité, à D.ieu ne plaise ; car ces étincelles étaient captives chez elles, et elles en sont maintenant sorties et ont été raffinées. Elles ont donc besoin d'être gardées, afin qu'aucune vitalité des forces extérieures ne se mêle à elles.

והוא שלא יתפעל האדם בעצמו בעשותו המצוה להחזיק טובה לעצמו או להיות תפארת וגדלות ממנה או שאר איזה פנייה ח"ו [חס ושלום] כי מי יעלה בהר ה' נקי כפים ובר לבב.

Il s'agit de ceci : lorsqu'une personne accomplit une mitsva, elle ne doit pas être remuée intérieurement au point de s'attribuer un mérite, d'en tirer gloire et grandeur, ni d'agir avec quelque autre arrière-pensée que ce soit, à D.ieu ne plaise. Car « Qui montera sur la montagne de Havaya ? Celui qui a les mains propres et le cœur pur. »

פ"י בר לבב שהוא בלי שום תערובת זר ח"ו [חס ושלום] (ועיין מה שכתוב בד"ה כה תברכו גבי וישמרך וב"ה קול דודי בענין ושמרתם את המצות כו' שנאמר בפ' בא) (י"ב י"ז).

Le sens de « pur de cœur » est qu'il ne comporte aucun mélange étranger, à D.ieu ne plaise. (Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Ainsi vous bénirez », à propos de « et qu'Il te garde », ainsi que dans le discours commençant par « La voix de mon bien-aimé », au sujet de « Vous garderez les matsot », etc., qui est dit dans la Paracha Bo.) (12:17).

וברכות פרשה עקב נראה דמפרש ושמרתם את המצות היינו כל מצותיו ית'. ועיין בזוהר חלק ב' תרומה (קל"א א') בעין ליל שמורים:

Et dans le Midrach Rabba, Paracha Ekev, il semble que « Vous garderez les matsot » soit expliqué comme désignant tous Ses commandements, qu'Il soit béni. Voyez aussi le Zohar, partie II, Terouma (131a), à propos d'« une nuit de veille ».

16 קיצור. ענין לשמור את כל חוקותיו כו':

Résumé : Le sens de « garder tous Ses statuts », etc.

17 ד אך הנה כיון שאפילו מעשה המצות צריכים לבח"י שמירה א"כ איך וע"י מה יהיה בח"י שמירה זו אך הענין כמארז"ל [כמאמר רבותינו זכרונם לברכה] שמור זו משנה וכמ"ש במ"א ע"פ תשמרו להקריב לי.

4. Cependant, puisque même l'accomplissement des mitsvot a besoin d'être gardé, comment et par quoi cette protection peut-elle donc être assurée? Le sujet s'explique ainsi, selon l'enseignement de nos Sages de mémoire bénie: «"Garde" désigne la Michna», comme il est expliqué ailleurs à propos du verset: «Vous garderez, afin de M'offrir.»

ולכן השמירה הוא על ידי עסק התורה שבעל פה שבה ועל ידה יוכל להיות השמירה (ועמ"ש בד"ה אחרי ה' אלקיכם תלכו גבי ואת מצותיו תשמרו ובקולו תשמעו ע"ש)

La protection s'exerce donc par l'étude de la Torah orale: c'est en elle et par elle que cette protection peut être assurée. (Voyez aussi ce qui est écrit dans le discours qui commence par «Après Havaya, votre D.ieu, vous marcherez», au sujet de «vous garderez Ses commandements et vous écou-terez Sa voix»; voyez là-bas.)

והענין דהנה המצות הם בח"י לבושים לנפש דהיינו שהוא המשכת בח"י סוכ"ע בממכ"ע [בממלא כל עלמין] וזהו בח"י לבוש שהוא המקיף להגוף. אך שמירת הגוף והלבוש הוא על ידי בית וזהו בח"י התורה.

Voici l'explication: les mitsvot sont les vêtements de l'âme, c'est-à-dire qu'elles attirent le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) dans celui de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin). Tel est le niveau d'un vêtement, qui enveloppe le corps. Or, la protection du corps et du vêtement s'effectue par une maison; la maison correspond au niveau de la Torah.

18 וכמ"ש בזהר דאורייתא היכלא עילאה דקודשא בריך הוא וגם ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] מיום שחרב בית המקדש אין לו להקדוש ברוך הוא בעולמו

Comme il est écrit dans le Zohar, la Torah est le palais céleste du Saint béni soit-Il. Nos Sages, de mémoire bénie, ont également dit: « Depuis le jour où le Saint Temple a été détruit, le Saint béni soit-Il n'a dans Son monde

אלא ד' אמות של הלכה הרי ד"א [ד' אמות] של הלכה הם נגד בח"י בית המקדש שהוא בח"י בית וכמ"ש וכל בניך למודי ה' ורב

que les quatre coudées de la halakha. » Ainsi, les quatre coudées de la halakha correspondent au niveau du Saint Temple, qui est celui d'une maison. Et comme il est écrit: « Tous tes enfants seront instruits par Havaya, et grande

שלום בניך אל תקרא בניך אלא בוניך כו' שישראל הם הבונים את ההיכל והיינו על ידי תורה שבע"פ [שבעל פה].

sera la paix de tes enfants » : « Ne lis pas “tes enfants” (banayich), mais “tes bâtisseurs” (bonayich) », etc. ; car Israël bâtit le palais, et cela se fait par la Torah orale.

19 ולכך על ידי זה יהיה שמירה לבחיי לכושים דמעשה המצות שלא יהיה מהם יניקת החיצונים על ידי שמירה דבחי בית הנ"ל.

Ainsi, il y aura une protection du niveau des vêtements que constituent l'accomplissement des mitsvot, afin que les forces extérieures ne puissent pas en tirer leur nourriture, grâce à la protection du niveau de la « maison » mentionnée plus haut.

וביאור הענין הוא כי הנה כל התורה שבעל פה הוא להחמיר חומרות ודקדוקי סופרים שלא לעשות.

L'explication est la suivante : toute la Torah orale consiste à imposer des rigueurs et les précisions des Sages, [en indiquant ce qu'il ne faut] pas faire.

וכן במצות עשה אם עושה כך כשרה ואם לאו פסולה ואינה מצוה כלל. שזהו יסוד כל התורה שבעל פה להחמיר על דברי תורה שלא לעשות

Il en va de même pour les commandements positifs : si on l'accomplit de cette manière, il est valide ; sinon, il est invalide et ne constitue nullement une mitsva. Car tel est le fondement de toute la Torah orale : se montrer rigoureux quant aux paroles de la Torah, [en indiquant ce qu'il ne faut] pas faire.

ועל זה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ערבים עלי דברי סופרים יותר מיינה של תורה כי זהו עיקר הסייג והשמירה לד"ת [לדברי תורה] (ועמ"ש בד"ה ושמע אביה).

À ce sujet, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Les paroles des Scribes me sont plus chères que le vin de la Torah », car elles constituent la principale clôture et protection des paroles de la Torah. (Voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par « Et son père entend ».)

כי הוא בחי גבורות עליונות מבחי חכמה עילאה שמהם נעשה בחי החותם והחומה שלא יהיה יניקת החיצונים מהמצוה והרצון עליון.

Car il s'agit du niveau des Guevourot supérieures, issues du niveau de la 'Hokhma supérieure ; c'est d'elles que sont formés le sceau et le mur, afin que les forces extérieures ne puissent pas tirer leur nourriture de la mitsva ni de la Volonté suprême.

וזהו אני חומה שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] זו תורה ומשמע ביכמות (דס"ב ב') דקאי על תשבע"פ [תורה שבעל פה] שהרי אמרו בלא חומה דכתיב נקבה תסובב גבר והיינו בחי' תורה שבע"פ [שבעל פה].

C'est là le sens de «Je suis un mur», dont nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : «C'est la Torah». Il ressort de Yevamot (62b) que cela désigne la Torah orale, car ils ont dit «sans mur», comme il est écrit : «Une femme entourera un homme»; il s'agit du niveau de la Torah orale.

ועמ"ש בד"ה וכל בניך בענין אל תקרא בניך אלא בוניך והנה על ידי הדבור בתורה שבע"פ [שבעל פה] באמרו פטור וחייב טמא וטהור אסור ומותר נעשה בחי'

Voir aussi ce qui est écrit dans le discours commençant par «Et tous tes enfants», au sujet de «Ne lis pas "tes enfants", mais "tes bâtisseurs"». Or, par la parole dans la Torah orale, lorsqu'on dit «exempté» et «tenu de payer», «impur» et «pur», «interdit» et «permis», se produit le niveau de

ההבדלה וההפרשה שלא יוכלו לקבל היניקה והאחיזה ח"ו [חס ושלום] וכמ"ש דברי אשר שמת' בפ"ך אני המשנה המדברת בפ"ך אלו ואלו דברי אלקים חיים הוא הוא המדבר בפיכם.

la distinction et la séparation, afin qu'elles ne puissent pas recevoir de nourriture ni s'y agripper, à D.ieu ne plaise. Comme il est écrit : «Et Mes paroles que J'ai placées dans ta bouche»; «Je suis la Michna qui parle dans ta bouche»; «Les unes comme les autres sont les paroles du D.ieu vivant»: c'est Lui qui parle dans votre bouche,

20 ולא דברי בית שמאי ובית הלל עצמן. לכך הנה עי"נ נעשו החיצונים רחוקים ולא יהיה להם אחיזה מהאור הנמשך עי"י קיום המצות.

et non les paroles de Beit Chammaï et de Beit Hillel eux-mêmes. C'est pourquoi, par là, les forces extérieures sont éloignées et ne peuvent s'attacher à la lumière attirée par l'accomplissement des mitsvot.

והי"ז [והרי זה] כדמיון הבית עד"מ שנעשה למחסה ולמסתור מזרם וממטר ולכך ת"ח [תלמיד חכם / תלמיד] חכמים נק' בוניך שהם הבונים את הבית עי"י דיבורם דברי אלקים חיים המדבר בפיהם.

Cela ressemble à une maison, à titre d'analogie, qui est faite «pour servir d'abri et de refuge contre l'orage et la pluie». C'est pourquoi les érudits de la Torah sont appelés «tes bâtisseurs»: ils bâtissent la maison par leur parole, les paroles du D.ieu vivant qui parle en leur bouche.

אך עכ"ז [עם כל זה] אם ה' לא יבנה בית כו' שתחלה צ"ל בבחינת וכל בניך למודי הוי'

Cependant, malgré cela, «Si Havaya ne bâtit pas une maison», etc.; car il faut d'abord atteindre le niveau de «Et tous tes enfants seront enseignés par Havaya»,

דהיינו להיות ואהבת את הוי' אלקיך בכל לבבך רעותא דלכא שיחפוץ באמת לאמתו בעומק הלב גילוי אלקות בחי' סוכ"ע רוח אייתי רוח ואמשיך כו' ועי"ז יוכל להיות בחינת בוניך משא"כ אם לומד בפ"ע [בפני עצמו] אינו ממשיך כלום.

c'est-à-dire qu'il y ait « Tu aimeras Havaya, ton D.ieu, de tout ton cœur » : la volonté du cœur, qu'il désire en vérité absolue, au plus profond de son cœur, la révélation de la divinité, le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) ; « un esprit suscite un esprit et l'attire », etc. Par cela, il peut atteindre le niveau de « tes bâtisseurs » ; mais s'il étudie [la Torah] pour elle-même, il n'attire rien.

21 וזהו למען תירא את ה' אלקיך כו' לשמור כו' שכדי שיהיה בחי' בית ושמירה עי"י עסק התשבע"פ [התורה שבעל פה] הוא עי"י למען תירא את הוי' כו' אבל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לו.

Et c'est là le sens de : « afin que tu craignes Havaya, ton D.ieu », etc., « pour garder », etc. : car, pour que le niveau d'une maison et d'une protection soit assuré par l'étude de la Torah orale, il faut que ce soit par « afin que tu craignes Havaya », etc. Mais « celui qui dit : "Je n'ai que la Torah", ne possède même pas la Torah. »

22 והטעם הוא שהרי עיקר כח השמירה הוא לפי שדבור זה הוא דבר ה' המדבר בתוך פיו וכמאמר מתניתין מלכתא כמלך הגוזר שלא יקרב זר כו'.

La raison en est que la principale force de protection tient au fait que cette parole est la parole de D.ieu qui parle dans sa bouche ; comme le dit l'expression : « La Michna est une reine », telle un roi qui décrète qu'aucun étranger ne doit s'approcher, etc.

וכדי שיהיה בחי' דבור של האדם כלי לדבר ה' הוא עי"י היראה ורעותא דליבא דוקא שחפץ באמת לגילוי זה.

Et pour que la parole d'une personne devienne un réceptacle pour la parole de D.ieu, il faut précisément la crainte et la volonté du cœur, c'est-à-dire qu'elle désire véritablement cette révélation.

23 וזהו סדר הפסוקים וזאת המצוה אשר צוה ה' לעשות בארץ היינו המשכת גילוי רצה"ע [רצון העליון] ב"ה בחי' סוכ"ע בממכ"ע [בממלא כל עלמין] הנק' ארץ ואח"כ למען תירא כו' לשמור.

Et voici l'ordre des versets : « Et voici le commandement que Havaya a ordonné d'accomplir dans le pays » désigne l'attraction de la révélation de la Volonté suprême, béni soit-Il, le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), dans la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin), appelée « pays » ; puis vient « afin que tu craignes », etc., « pour garder ».

ועוד ושמרת לעשות היינו ב' שמירות שמירה מבפנים ומבחוץ בחי' מזון ובחי' בית והיינו ע"י תשב"כ
 [תורה שבכתב] ותשב"ע"פ [ותורה שבעל פה] ודברת בם כו' לשמור ושמרת כו':

En outre, « et tu garderas afin d'accomplir » : il s'agit de deux gardes, l'une de l'intérieur et l'autre de l'extérieur, le niveau de la nourriture et celui de la maison ; cela se fait par la Torah écrite et la Torah orale : « Tu en parleras », etc. ; « pour garder » et « tu garderas », etc.

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/vaeschanan/8/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak